

nost práva obyčejového, ano i platnost zákonné dispoziční normy. Poněvadž však, jak zjištěno, jsou obě strany členy Pražské plodiny bursy a spediční smlouva byla uzavřena na burse v bursovních hodinách, byla žalobkyně povinna podle §§ 19, 36 a 37 bursovních zvyklostí, jimž se strany mlčky podrobily, zjistiti protestem (oznámením porušení smlouvy) toto porušení žalovaným do dvou všedních dnů buď u bursovního sekretariátu, neb u veřejného notáře, neb u soudu, nebo přímo doporučeným dopisem druhé straně zaslaným pod ztrátou veškerých práv, vyplývajících pro ni z nesplnění smlouvy. Jest nesporné, že žalobkyně neučinila tento protest; následkem toho byla podle § 39 bursovních zvyklostí smlouva mlčky prodloužena na 8 dnů a mělo následovati splnění smlouvy osmého dne, počítajíc od původního dne splatnosti. Když smlouva nebyla ani potom splněna (žalovaný nabízel, jak z korespondence plyne, odevzdání ječmene k dopravě až 11. listopadu 1925), měla žalobkyně podat opět protest do dvou dnů. Nesporné jest, že žalobkyně tak ani nyní neučinila a jest proto podle § 40 bursovních zvyklostí považovati obchod za zrušený a nemůže žalobkyně již činiti žádné nároky ze smlouvy, vyjmouc nárok na vrácení závdavku, byl-li složen, což však v souzeném případě ani netvrdila. Poněvadž jak doličeno, nemůže žalobkyně podle těchto bursovních zvyklostí, opomenuvši včasný protest, činiti žádné nároky ze smlouvy tvořící základ žalobní pohledávky, kromě nároku na vrácení závdavku, který neuplatňuje, bylo dovolání žalovaného vyhověti a změnou rozsudku odvolacího soudu žalobu zamítnouti.

Čís. 10395.

Pojišťovací smlouva.

Byl-li podle pojišťovacích podmínek pojistitel oprávněn k výpovědi, když pojistníkovi »náhradu plnil«, nestačilo, že splnil jen některé části svého závazku, nýbrž bylo třeba, by vyplatil pojištěnci celé odškodné, a, bylo-li dvojí, obojí nebo je pro něho složil na soudě.

(Rozh. ze dne 18. prosince 1930, Rv I 2078/29.)

Žalobce uzavřel dne 10. července 1926 se žalovanou pojišťovnou na dobu deseti let pojišťovací smlouvu, podle níž byl žalobce pojištěn proti následkům tělesných úrazů, pro případ smrti na 20.000 Kč, pro případ trvalé invalidity na 80.000 Kč a pro případ přechodné invalidity na odškodné denních 20 Kč. Žalobce utrpěl dne 4. srpna 1928 úraz, jímž se stal palec jeho levé ruky k užívání nezpůsobilým. Z úrazu toho vzešel žalobci podle pojišťovací smlouvy dvojí nárok, jednak pro přechodnou invaliditu, který byl žalovanou stranou uspokojen, jednak pro trvalou invaliditu, kterýžto nárok žalovaná strana uznala, žalobci však odškodnění v tomto směru dosud neposkytla, ježto následky úrazu a tudíž i výši odškodného nelze dosud přesně určit, takže podle § 18 poj. podmínek určení invalidity třeba dodatečně předsevzít. Žalovaná strana, odvolávajíc se na ustanovení § 23 poj. podmínek, pojišťovací smlouvu do-

pisem ze dne 7. prosince 1928 vypověděla s účinností ke dni 7. ledna 1929 12 hod. pol. Žalobou, o níž tu jde, domáhá se žalobce určení, že výpověď z pojišťovací smlouvy jest bezúčinná a že smlouva trvá dále po právu. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Žalovaná tvrdí, že jsou tu podmínky výpovědi pojišťovací smlouvy podle § 23 poj. podmínek. Ustanovení tohoto článku jest převzato z doslovu § 61 pojišťovacího zákona ze dne 23. prosince 1917, čís. 501 ř. zák. I když toto zákonné ustanovení nenabylo podle § 1 nařízení ze dne 9. prosince 1919, čís. 652 sb. z. a n. dosud platnosti, má předpis ten platnost podle úmluvy stran. Podle něho a podle čl. 23 poj. podmínek jest pojistitel oprávněn po úrazu pojišťovací smlouvu vypověděti, plnil-li náhradu. Musí se tak státi do jednoho měsíce po plnění náhrady. Jde o to, jak jest rozuměti slovům »když náhradu plnil«, zda tak, jak činí první soud v souhlasu se žalobcovým názorem, že odškodnění musí již býti pojistníku dáno, či zda stačí, jak míní žalovaná strana, že již zaplatila žalobci odškodné za přechodnou invaliditu, a, pokud jde o trvalou invaliditu, se zavázala mu platiti úroky podle čl. 18 čís. 3 poj. podmínek. I § 61 poj. zák. i čl. 23 poj. podmínek výslovně stanoví, že výpověď jest přípustná jen, když pojistitel pojistníkovi náhradu plnil. Ustanovení to je tak jasné a určité, že je nelze vykládati jinak než tak, že chce-li pojistitel pojišťovací smlouvu vypověděti, musí náhrada pojistníkovi již býti dána, neb aspoň ve výši stanovené dohodou nebo podle čl. 20 poj. podmínek zabezpečena. V souzeném případě však nejen že odškodné nebylo dosud plněno, nýbrž jeho výše jest naprosto nejistá a neurčitá, takže o plnění, jež mají na mysli § 61 poj. zákona a čl. 23 poj. podmínek, nemůže býti řeč. Nenastal proto dosud případ čl. 23 poj. podmínek, a byla proto vším právem prvním soudem výpověď z pojišťovací smlouvy prohlášena za bezúčinnou a uznáno právem, že smlouva dále trvá.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po právní stránce byla věc posouzena odvolacím soudem v podstatě správně. Podle čl. 23 všeob. poj. podm., pokud přicházejí v úvahu, jest pojistitel oprávněn k výpovědi jen, když pojistníkovi »náhradu plnil«, t. j., když mu zaplatil vše, co podle smlouvy jest mu dlužen (§ 1412 obč. zák.), pokud se týče příslušnou sumu složil na soudě (§ 1425 obč. zák.). Musela tedy pojistitelka, chtěla-li smlouvu vypověděti, především sama smlouvu splniti, a nestačilo plnění jen některých částí jejího závazku, jak se stalo v souzeném případě. Netřeba proto obírat se otázkou, zda žalobci poskytnuté denní odškodnění jest plněním na odškodnění za trvalou invaliditu neodvislým, jak tvrdí dovolání. Dovolání neprávem odvolává se na komentář Dr. Alberta Ehrenzweiga k pojišťovací smlouvě, Vídeň 1918, str. 86, pozn. 3, jenž na tomto místě právě uvádí, že pojistitel nemá býti nucen, by risiko, ohledně něhož jednou svou smluvní povinnost splnil, tedy plně dostal svému závazku, nikoli snad jen ně-

které jeho části, kryl ještě dále, a vůbec si nevšímá vydání z roku 1929 str. 206, kde se uvádí v plném souladu s právním názorem výše vysloveným, že odškodné musí býti zaplacené nebo, kdyby pojistník prodléval s vyzvednutím, na soudě složeno, a dodává, že nebyla-li v takovém případě jeho výše určena ani dohodou ani rozhodčím výrokem, jest výpověď neplatná, bylo-li dodatečně uznáno, že splnění jest nedostačné. Mohla tudíž žalovaná pojišťovna pojištění podle čl. 23 všeob. poj. podm. platně a právně účinně vypověděti jen, jestliže celé odškodné, a bylo-li dvojí, obojí žalobci vyplatila nebo pro něho na soudě složila. Jelikož žalovaná tak neučinila, byla její výpověď právem uznána za neplatnou. Nic na věci nemění okolnost, že žalovaná pojišťovna použila svého práva podle čl. 18 čís. 3 všeob. poj. podm., neboť tím svůj závazek nesplnila. Pokud dovolání poukazuje k tomu, že při tomto nazírání na věc pojistitel v případě placení důchodu by smlouvu nemohl vůbec vypověděti, bylo by to jen důsledkem toho, co strany spolu ujednaly, nehledíc k tomu, že důchod lze zajistiti určitou peněžní sumou, která, nedohodnou-li se strany jinak, může býti složena na soudě.

Čís. 10396.

Zmocnění poručenského soudu k vedení sporu jest třeba i pro spor, v němž nezletilec žaluje o obnovu.

Předpis § 6, druhý odstavec, c. ř. s. platí i pro opravné řízení.

(Rozh. ze dne 18. prosince 1930, R II 414/30).

Nezletilý Oldřich V. byl v základní rozepři odsouzen podle žaloby. Jeho žalobu o obnovu sporu procesní soud první stolice zamítl. O d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením jako zmatečné a odmítl žalobu. D ů v o d y : Soud odvolací zjistil ze spisu, že poručník nezl. žalobce Oldřicha V-a není poručenským soudem zmocněn k vedení tohoto sporu o obnovu. Trpí tedy rozsudek i celé řízení zmatečností po rozumu § 477 čís. 5 c. ř. s. a odvolací soud, jsa povinen z úřední moci zjistiti zmocnění ke sporu, musel rozsudek i s předchozím řízením zrušiti a žalobu odmítnouti, poněvadž jest nezpůsobilá, by bylo o ní jednáno. (§ 478, první odstavec, c. ř. s.).

N e j v y š š í s o u d zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by postupoval podle § 6, druhý odstavec, c. ř. s.

D ů v o d y :

Nelze souhlasiti s rekurem, že k vedení sporu neměl žalobcův poručník zapotřebí zmocnění poručenského soudu, jelikož toto zvláštní zmocnění k vedení rozepře předpisuje zákon bez výjimky pro všechny případy, kde nezletilý ve sporu vystupuje jako žalobce, tedy i v případě žaloby o obnovu (§ 233 obč. zák.). Ale právem vytýká rekurentka odvolacímu soudu, že nedostatek zmocnění k vedení rozepře neodstranil,